

FIER!

FIER BIEDT HULP AAN SLACHTOFFERS,
GETUIGEN EN PLEIGERS VAN (SEKSUEEL) GEWELD,
UITBUITING EN EERKWESTIES. ONZE OPDRACHT:
VOORKOMEN VAN GEWELD, STOPPEN VAN GEWELD
EN HULP BIJEN DE GEVOLGEN VAN GEWELD.

Huisdieren in de
crisisopvang van Fier:
*'Het welzijn van het
huisdier staat op
nummer één'*

Vroegsignalering
maakt voor jongeren
een wereld van
verschil

Een kijkje in het
L.A.P. Atelier:
*'We lachen én
huilen hier heel
wat af'*

Therapiehond Lobke:

**'Mijn werk is
ontzettend
dankbaar, omdat
bijna iedereen blij
is om me te zien'**

CONNECTING HANDS

ZORG MET KRACHT & AANDACHT

COLOFON

Dit magazine is een uitgave van Fier

Hoofdvestiging:

Holstmeeweg 1, Leeuwarden

Postadres:

Postbus 1087, 8900 CB

Telefoon:

058 215 70 84

E-mail:

info@fier.nl

www.fier.nl

Hoofredactie:

Anke van Dijke, Anne van Lammeren

Realisatie:

Fier & Connecting Hands

Redactie:

Irene Hovenga, Sanne Poppe,

Brigitte Matter, Marrit Timmerman,

Willemijn van Dam,

Maarten Jan Buurman

Vormgeving:

Nikita de Jong, Sanne Poppe, Lieke

Grootjes

Fotografie:

Marrit Timmerman,

Lieke Grootjes

Met dank aan alle medewerkers,
cliënten, vrijwilligers en partners van
Fier & Connecting Hands die aan dit
magazine hebben meegewerkt.

inhoud

DE KLASSIEKE LOVERBOY	4
JOHN BIJ DE POLITIE	8
VROEGSIGNALERING	12
IMPACT L.A.P. ATELIER	16
PARTY IN A BOX	20

CONNECTING HANDS

TRIPLE C	22
EAT & MEET	24
MATCH WLZ	28
WERKGELUK	30

BEELDENDE THERAPIE	32
FIER X MENDOO	34
INCLUSIEF FIER	38
SOCIALE DUURZAAMHEID	42
THERAPIEHOND LOBKE	44
LEZEN KIJKEN LUISTEREN	46

GOED OM TE WETEN!

Fier publiceert nooit herkenbare beelden van cliënten. Cliënten die aan ons magazine meewerken, worden daarom altijd anoniem geportretteerd en zonder echte naam. Een uitzondering hierop is wanneer de cliënt uit behandeling is en toestemming heeft gegeven voor het publiceren van de beelden.

Fier staat voor duurzaamheid. Dat uit zich bijvoorbeeld in duurzame zorg, duurzame gebouwen, duurzame inkoop, maar we staan ook voor duurzame verbindingen. We vinden het daarom belangrijk om samen te werken met andere organisaties om optimale zorg voor cliënten te kunnen realiseren. Daarom dit keer een bijzonder magazine met verhalen van Fier én van Connecting Hands.

Fier en Connecting Hands vinden elkaar op onze visie: doen wat nodig is. Niet uitgaan van beperkingen, maar denken in mogelijkheden en kansen. Eerst zorgen dat iemand een veilige plek krijgt, de juiste hulp en pas daarna bekijken hoe we dat formeel gaan regelen. We sluiten aan bij de behoeften van de kinderen, jongeren, (jong)volwassenen en gezinnen die een beroep op ons doen.

Zoals het bijzondere concept Eat & Meet van Fred en Henk van Connecting Hands: 'We maken een praatje, de cliënten zitten met elkaar aan tafel en daar komen vaak leuke gesprekken en contacten uit voort'. Ook doet Connecting Hands wat nodig is op het gebied van haar medewerkers met werkgelukdeskundige Marit: 'Als jij ergens heel goed in bent, heb je bij ons de mogelijkheid om jouw talent te koppelen aan je werk als hulpverlener'.

Fier werkt óók met een integraal concept. We zetten alles op alles om mensen weer rechttop te zetten. Dat kan alleen als we aan de slag gaan op alle levensterreinen. Het heeft weinig zin één probleem aan te pakken en de rest te laten zitten. We zetten daarom in op én én én: we werken niet alleen aan problemen en trauma's, maar ook aan scholing, een gezonde leefstijl, sporten, stage lopen, met projecten aan de slag en werkervaring opdoen. Een leven zonder geweld opbouwen, gezonde relaties aangaan, een community om je heen creëren waarvan steun uitgaat. Wij bereiken dit met de unieke, integrale en holistische aanpak van Fier. Alles gericht op een betere toekomst.

Ik wens je veel leesplezier.

Anke van Dijke
Anne van Lammeren
Raad van bestuur Fier

Waar is de klassieke loverboy gebleven?

Annabel is een meisje van dertien jaar en wordt online seksueel uitgebuit. De uitbuiting is binnen slechts een paar dagen tot stand gekomen. Hoe? Annabel is actief op social media en via Instagram benaderd door Tom. Tom is een ogenschijnlijk knappe jongen van haar eigen leeftijd die haar complimenten geeft over haar uiterlijk. Ze raken aan de praat en er ontstaat een vertrouwensband tussen de twee. Annabel voelt zich gezien door Tom, want bij haar thuis gaat het niet goed. Tom voelt als een ontsnapping voor Annabel. Ze vertrouwt binnen korte tijd haar diepste geheimen aan hem toe.

Al na een dag of twee vraagt Tom Annabel om een naaktfoto van haarzelf. Annabel wil Tom niet teleurstellen en doet wat hij vraagt. Na een week wil Tom fysiek met Annabel afspreken. Komt zij de afspraak niet na, dan zal haar naaktfoto verspreid worden. Annabel is verward en bang, en doet wat Tom zegt.

Tom blijkt in het echt een veel oudere man te zijn dan hij Annabel had verteld. Toch spreekt Annabel nog meerdere malen met hem af om te voorkomen dat haar naaktfoto verspreid wordt. Tom vraagt Annabel inmiddels ook seksuele handelingen bij vreemde mannen uit te voeren. Annabel wordt nog steeds gechanteerd met haar naaktfoto en inmiddels ook met videobeelden die van haar gemaakt zijn. Tom verdient geld aan Annabel. Tom is een mensenhandelaar.

Online seksuele uitbuiting

Ondanks dat de situatie van Annabel versimpeld is weergegeven, is online seksuele uitbuiting een groot en complex probleem. Online seksuele uitbuiting is een vorm van mensenhandel en kent een vergelijkbare opbouw als die van een 'klassieke loverboy'. Waar een klassieke loverboy nog live slachtoffers ronselde, gebeurt dit tegenwoordig voornamelijk online.

Binnen vier stappen (en binnen korte tijd!) maakt een mensenhandelaar al slachtoffers:

- 1) Grooming en hawking. Tom doet zich online voor als een leeftijdgenoot van Annabel (grooming) en probeert naast Annabel met zoveel mogelijk kwetsbare mensen in contact te komen om te kijken wie hapt (hawking).
- 2) Inpalmen/ronselen. Binnen een kort tijdsbestek probeert Tom een vertrouwensband op te bouwen met Annabel en haar te verleiden naaktfoto's of -beelden te delen.
- 3) Inlijven. Tom spreekt fysiek af met Annabel en laat haar seksuele handelingen uitvoeren. Doet Annabel dit niet, dan wordt gedreigd met het verspreiden van haar naaktfoto's of -video's (sextortion)¹.
- 4) Uitbuiting. Tom heeft volledige controle over Annabel en probeert zoveel mogelijk geld te verdienen aan haar. Annabel wordt nog steeds gechanteerd met het verspreiden van haar naaktfoto's en -beelden.

Ongrijpbare online leefwereld

Het live ronselen van slachtoffers is soms nog te herkennen als een verdachte situatie. Het online ronselen van slachtoffers, zoals Tom deed, is lastiger te herkennen. Dit speelt zich immers voornamelijk online af, en is daarmee minder goed zichtbaar voor de buitenwereld.

Gelukkig zijn er manieren om situaties van (online) seksuele uitbuiting te herkennen, waarna actie kan worden ondernomen. De volgende signalen bij slachtoffers kunnen hier bijvoorbeeld op wijzen:

- spijbelen of schooluitval
- plotselinge verandering in kledingstijl en uiterlijk
- hebben ineens dure spullen of veel cash geld
- isoleren zich van vrienden en familie
- zijn constant met mobiele telefoon bezig en/of heeft meerdere telefoons

¹ Naast sextortion kunnen ook andere dwangmiddelen worden ingezet, zoals (het dreigen met) fysiek geweld, psychologisch geweld of seksueel geweld. Zie ook het rapport 'Onzichtbare slachtoffers van mensenhandel in 2023' van het Centrum Kinderhandel en Mensenhandel (CKM) via www.hetckm.nl.

Wat kun je doen als je de signalen herkent?

Je hoeft niet zelf te bepalen of ook daadwerkelijk sprake is van uitbuiting. De hiervoor genoemde signalen kunnen immers ook op andere oorzaken wijzen. Bespreek signalen daarom met iemand die je vertrouwt of met een deskundige.

Ben je professional? Fier heeft een gratis e-learning over uitbuiting ontwikkeld, waarin je meer leert over seksuele en criminele uitbuiting. Kijk hiervoor op www.buitvoorprofessionals.nl.

Bij welke organisaties kun je terecht met vermoedens van uitbuiting?

Zorgcoördinatoren mensenhandel. Elke provincie heeft een zorgcoördinator mensenhandel. Op www.wegwijzermensenhandel.nl/zorgcoördinatoren vind je per provincie contactgegevens van een zorgcoördinator bij jou in de buurt.

Fier. Bij (mogelijke) situaties van uitbuiting kan laagdrempelig advies kan je inwinnen bij Fier door te bellen naar de afdeling Advies en Aanmeldingen via 088-208 0000.

Chat met Fier. Liever online contact? Slachtoffers van uitbuiting, maar ook naasten en professionals, kunnen online anoniem contact opnemen met hulpverleners van Chat met Fier via www.chatmetfier.nl.

Centrum Seksueel Geweld (CSG). Bij vermoeden van een slachtoffer van seksueel geweld en vragen hebt, kun je contact opnemen met het CSG bij jou in de buurt. Contactgegevens vind je via www.centrumseksueelgeweld.nl/contact.

Politie. Elke politie-eenheid heeft een eigen AVIM (Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel). Met deze afdeling kun je contact opnemen als je signalen van uitbuiting wilt melden of als een slachtoffer aangifte wil doen. Bel naar 0900-8844 en vraag naar het Team Migratiecriminaliteit en Mensenhandel. Bij spoed bel je altijd 112!

**'Online seksuele uitbuiting is
een vorm van mensenhandel
en kent een vergelijkbare
opbouw als die van een
'klassieke loverboy''**

**‘Toen we naar boven liepen
begon ik de wietplanten
steeds meer te ruiken’**

#wijzijnfier

Het verhaal van John

Stel, je zit in je laatste jaar van de middelbare school en je schrijft een werkstuk voor maatschappijleer over drugscriminaliteit. Ga je dan:

- A) alles op het internet opzoeken over dat thema?
- B) een mailtje sturen naar de politie met een aantal vragen?
- C) gewoon naar de politie toe om te vragen of ze een interview willen doen en dan opeens meegevraagd worden als ze op pad gaan naar een drugspand?

De meeste van ons zouden op die leeftijd lekker voor A gekozen hebben, of misschien B. Maar de stoere John deed het laatste en neemt daarmee zijn toekomst in eigen hand!

Ik kijk graag dat programma, Politie op je hielen, en bij bijna elke aflevering zie je wel zo'n drugspand, dus ik wilde daar mijn werkstuk over schrijven. Om het helemaal af te maken, wilde ik graag een interview met een agent hebben. Ik vroeg mijn mentor op de groep bij Fier hoe ik dat het beste aan kon pakken en hij zei: "Je kan na school gewoon een keer langsgaan bij de politie." Dus dat deed ik, en toen ik na een tijdje teruggebeld werd, zeiden ze dat ik wel meekon naar zo'n pand. Hoe vaak maak je dat mee? Echt geweldig!

Denise, één van de hulpverleners op de jongensgroep waar ik verblijf, ging ook mee. We reden naar een drugspand toe en de politieagenten zeiden dat we eerst in de auto moesten blijven zitten. Toen het pand veilig was gesteld, mochten we naar binnen. Het leek beneden gewoon op een normaal huis, al rook het wel wat muf. Toen we naar boven liepen begon je de wietplanten steeds meer te ruiken. Dat was niet zo gek, want boven stonden er kamers vol met honderden planten. Ik heb overal foto's van mogen maken.'

'Ik ben gewoon langsgegaan bij de politie voor mijn werkstuk en toen vroegen ze of ik mee wilde naar een drugspand!'

'De politieagenten hebben veel uitgelegd over hoe drugscriminelen te werk gaan. Zo verbouwen ze vaak planten in een huis, omdat de politie daar niet zomaar mag binnenvallen. En dat je het goed kan zien als het heeft gesneeuwd, want dan ligt er op het dak van een wietkwekerij geen sneeuw door de warmte van de lampen.

Het was heel vet om eens met de politie mee te mogen. Ik zou zelf ook wel die kant op willen. Plan A is om bij de Koninklijke Marechaussee te werken en plan B zou bij de politie zijn. Je moet daarvoor niet alleen fysiek sterk zijn, maar ook mentaal.

In m'n vrije tijd game ik veel. Voor de game Minecraft heb ik zelfs eigen evenementen georganiseerd in het Engels. De grootste die ik heb opgezet was een sociaal experiment, waarbij de spelers in een gebied gedropt werden en we gingen kijken hoe iedereen zich na een paar dagen ging gedragen. Dat was best mooi om te zien.

Ik vind het fijn dat ik mensen kan vermaken met zulke evenementen. Ik heb zelf niet

altijd een fijne jeugd gehad, dus dat voelt goed. De laatste paar maanden zijn ook best wel zwaar voor me geweest. Ik ben vroeger misbruikt door mijn vader. Daar heb ik wel therapie voor gehad, maar later kreeg ik er toch weer last van. Toen ging ik naar een crisisgroep en daarna zou ik naar Fier gaan voor behandeling, maar ik zat veel langer op die groep dan me werd beloofd. Als ik na een paar weken direct naar Fier had gekund, had ik al zoveel verder kunnen zijn in mijn behandeling, dat vind ik heel jammer.

Ondertussen ben ik ook nog hard bezig met school, want ik zit in m'n examenjaar. Ik sta er goed voor, alleen voor één vak krijg ik bijles, dus daar moet ik nog hard mee bezig. Hopelijk haal ik dan m'n diploma en kan ik direct door met studeren. Zoals ik al zei weet ik al heel lang wat ik later wil worden, dus daar ga ik voor. Nu hopen dat het lukt!

John zit op de jongensgroep van Fier, 24-uurszorg voor jongens tot 18 jaar die te maken hebben gehad met (seksueel) geweld, uitbuiting en eerkwesties.

A person wearing an orange jacket and a white shirt is standing in front of a brick house. They are holding two large blue plastic bags filled with various types of weeds and plants. The person's face is blurred. To the right, another person in a blue jacket is partially visible. The background shows a brick house with a grey door and a window with white curtains. The ground is paved with grey stones and there is some grass.

**'Als ik na een paar weken
direct naar Fier had gekund,
had ik al zoveel verder kunnen
zijn in mijn behandeling'**

'Elke nieuwe plek is een nieuw trauma'

Vroegsignalering maakt voor jongeren een wereld van verschil

Gemiddeld hebben jongeren, voordat zij bij Fier komen voor opvang en behandeling (residentiële zorg), al op drie andere plekken binnen de jeugdzorg gewoond. Een schrijnend gegeven als je bedenkt welke impact dit heeft op jongeren. Ingrid Eisma, directeur residentiële zorg bij Fier, wil verwijzers helpen om signalen van uitbuiting en eergerelateerd geweld te herkennen om zo in een vroegtijdig stadium te kunnen verwijzen naar de juiste plek. 'Als we geweld-gerelateerde problemen bij jongeren eerder leren herkennen en eerder inzetten op behandeling en begeleiding, dan kunnen we samen een hele hoop doorplaatsingen voorkomen.'

Steeds een nieuwe plek

Verhuizen en een instabiel toekomstperspectief hebben een negatief effect op gezonde ontwikkeling, zijn beschadigend voor jongeren en zorgen vaak voor hertraumatisering. Daarnaast verliezen jongeren die hiermee te maken krijgen vaker contact met mensen die belangrijk voor ze zijn, zoals familie, pleegfamilie, vrienden en leraren. Ze voelen zich eerder ongewenst, vertrouwen anderen minder makkelijk, en hebben vaker gedragsproblemen. Doorplaatsingen vormen daarmee een hoog afbreukrisico op de (trauma)behandeling. De kans dat de behandeling aanslaat bij een kind of jongere wordt steeds kleiner.

Ingrid vertelt: 'Je kan je misschien wel voorstellen dat een cliënt eerst het vertrouwen weer op moet bouwen voordat iemand diens verhaal weer wil delen met een 'nieuwe' hulpverlener. Het duurt even voordat je een plek hebt gevonden in de nieuwe (t)huissituatie en bij je nieuwe groepsgenoten. Daarnaast zijn de regels en omgangsvormen anders dan bij je vorige plek en heeft de jongere vaak onvoldoende vertrouwen in een langdurig verblijf.' Allemaal drempels die zorgen voor vertraging in de weg naar herstel.

Structureel verzuim en gedragsverandering: alle grip verloren!

Zo vertelt Ingrid het verhaal van Ilse. Ilse is veertien en groeit op bij haar vader. Tot voor kort was zij een vrolijke en sociale meid die met een fijne groep vriendinnen de havo volgt in de stad waar ze ook woont. De afgelopen maanden gaat het thuis minder goed. Ilse verandert; ze heeft driftbuien, is niet meer aanspreekbaar op haar gedrag en komt vaak te laat thuis. Soms vertrekt ze opeens rond een uur of tien in de avond en komt dan pas na middernacht weer thuis. Ilse zit alleen nog maar op haar telefoon en haar vader heeft het gevoel dat hij de grip op zijn dochter verliest. Ook Ilses vriendinnen zijn inmiddels uit beeld. Met wie ze wel avondenlang door de stad zwerft? Dat deelt ze niet met haar vader.

Nadat ook de school aangeeft dat er sprake is van structureel verzuim, gaat vader met school en Ilse in gesprek. Dit gesprek loopt uit op niets; Ilse is ongeïnteresseerd en belooft beterschap maar helaas komt dit er niet. De week na het gesprek op school is Ilse voor het eerst een nacht weggebleven. In de maanden daaropvolgend gebeurt dit steeds vaker. Als Ilse uiteindelijk drie dagen weg is en er geen contact meer is, schakelt Ilse's vader de politie in. Ilse komt de volgende middag vrij nonchalant weer thuis aangelopen en voor haar vader is de maat vol. Hij vraagt hulp en komt via de huisarts bij het wijkteam van de gemeente terecht. Het wijkteam handelt door de inzet van een ambulante behandelplan op te stellen voor Ilse en biedt vader een training opvoedvaardigheid aan.

Ilse blijft weggelopen, de situatie verbetert niet en uiteindelijk komt Ilse op een crisisplek terecht. Op deze plek blijft het misgaan. Wat opvalt is dat Ilse bijna dagelijks wordt opgehaald door verschillende jongens. Na een recente zoekactie, Ilse is dan al twee weken spoorloos, wordt ze bij een oudere man uit een huis gevestigd. De begeleider van Ilse vermoedt seksuele uitbuiting, iets waar Ilse zelf niet over wil praten.

'Via een telefonisch consult met Fier geeft een behandelaar advies. In deze situatie

hebben we gelukkig kunnen zorgen dat er relatief snel is ingegrepen en hebben we Ilse op kunnen vangen op een plek ver van haar eigen woonplaats. Dit doen we zodat we een (potentieel) slachtoffer kunnen losweken uit het schadelijke netwerk' vertelt Ingrid.

Het verhaal van Ilse is een klassiek verhaal van uitbuiting. 'Signalen als schoolverzuim, gedragsverandering en beheerst worden door de buitenwereld moeten we heel serieus nemen. Soms hebben we de neiging om deze jongeren zonder behandeling op te vangen in de regio of dagbesteding aan te bieden. Maar vergeet niet, elke nieuwe plek is een nieuw trauma. Je moet mensen weer opnieuw leren vertrouwen, je plekje vinden en aanpassen aan de omgeving.'

Ilse is, nadat zij voor het eerst is weggelopen, vrij snel bij Fier in de residentiële zorg terechtgekomen. Dat betekent dat ze hier een veilige plek heeft en behandeling krijgt. Daarnaast volgt Ilse intern een scholingstraject en loopt ze stage bij de Blooming Bakery (bakkerij van Fier). 'We verwachten dat Ilse na een paar maanden klaar is met haar traumabehandeling. Ze heeft dan ook haar diploma op zak en we gaan samen met haar en haar ouders op zoek naar een plekje waar ze onder begeleiding kan wonen', vertelt Ingrid.

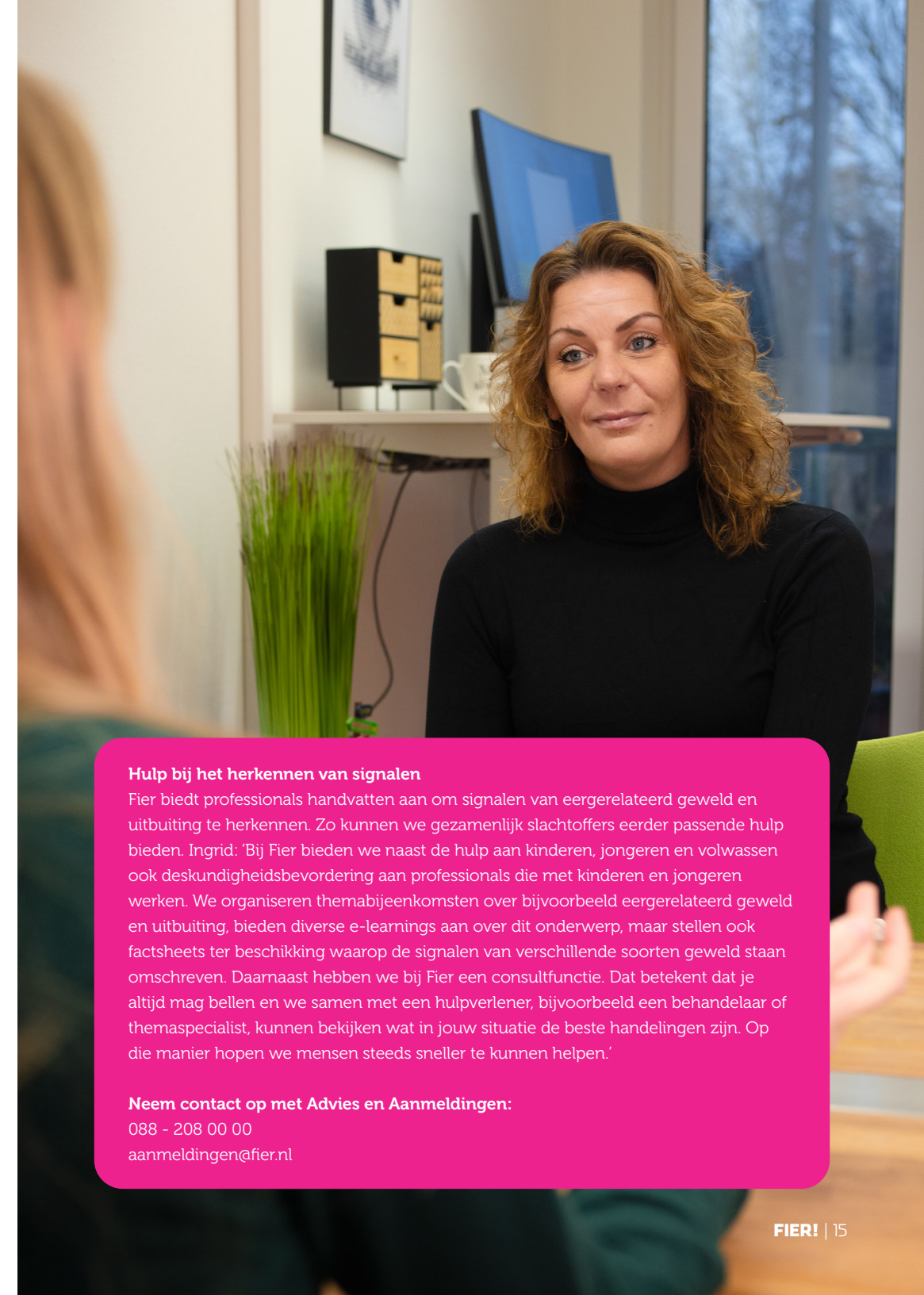
Het verhaal van Remi

Dat het ook heel anders kan lopen weten we uit het verhaal van Remi. Remi is zestien als hij op de jongensgroep van Fier terecht komt. Voor Remi is dit de vierde verhuizing in een jaar tijd. Nadat hij op zijn zesde door misbruik en verwaarlozing in een pleeggezin is opgenomen, hopt hij van plek naar plek. 'Remi moet vertrekken uit het pleeggezin, omdat hij zijn jongere broertje heeft geslagen. Ook op de plekken waar hij daarna terecht komt is de hulp helaas niet toereikend en is de frustratie zo hoog dat Remi snel boos wordt. Hij is dan agressief en schreeuwt veel. Later vertelt hij mij hoe lastig het was om wéér te wennen aan een nieuwe woonplek; weer een andere school, vrienden niet meer zien en zijn bijbaantje opgeven. Maar ook de onzekerheid of hij wel mag blijven en niet weer wordt weggestuurd. Door de vele verhuizingen en onzekerheid raakte Remi depressief', vertelt Ingrid.

'Als jongeren bij Fier worden opgevangen wil je zo snel mogelijk beginnen met traumabehandeling. We merken soms dat jongeren, door bijvoorbeeld een depressie, nog niet aan deze behandeling toe zijn. Als ik dan doorheb dat de reden van de vertraging ligt bij het doorplaatsen of bij het niet tijdig stellen van de juiste diagnose, word ik heel verdrietig. Na de zoveelste plek loopt de emmer van de jongere over en zijn ook de handvatten die wij als hulpverlener kunnen bieden niet meer toereikend.'

Op de vraag hoe we doorplaatsingen kunnen voorkomen is Ingrid duidelijk: 'Investeren aan de voordeur! Zorg voor een zo stabiel mogelijke situatie voor de jongere. En kies waar kan voor een inhuisplaatsing in plaats van een externe behandellocatie. Dit betekent dat je de begeleiding en zorg zoveel mogelijk naar de stabiele omgeving van de jongere haalt in plaats van de jongere naar een plek buitenshuis brengt. Daarnaast is de residentiële (open) opvang van Fier het beste alternatief voor een externe behandellocatie en kan een gesloten setting voorkomen worden.'

Bij Fier kon Remi, nadat duidelijk was dat hij hier langere tijd mocht blijven, op zoek naar een bijbaantje naast zijn behandeling. 'Dit gaf hem vertrouwen. We stimuleren dit ook zodat de situatie zoveel als mogelijk wordt genormaliseerd.'

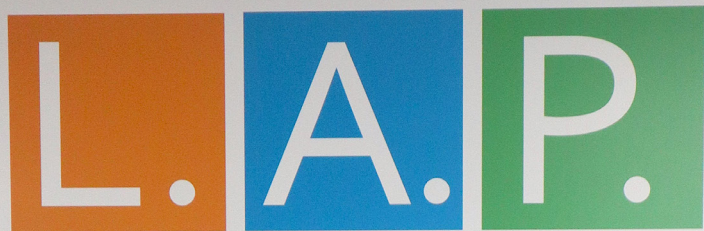
Hulp bij het herkennen van signalen

Fier biedt professionals handvatten aan om signalen van eengerelateerd geweld en uitbuiting te herkennen. Zo kunnen we gezamenlijk slachtoffers eerder passende hulp bieden. Ingrid: 'Bij Fier bieden we naast de hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen ook deskundigheidsbevordering aan professionals die met kinderen en jongeren werken. We organiseren themabijeenkomsten over bijvoorbeeld eengerelateerd geweld en uitbuiting, bieden diverse e-learnings aan over dit onderwerp, maar stellen ook factsheets ter beschikking waarop de signalen van verschillende soorten geweld staan omschreven. Daarnaast hebben we bij Fier een consultfunctie. Dat betekent dat je altijd mag bellen en we samen met een hulpverlener, bijvoorbeeld een behandelaar of themaspecialist, kunnen bekijken wat in jouw situatie de beste handelingen zijn. Op die manier hopen we mensen steeds sneller te kunnen helpen.'

Neem contact op met Advies en Aanmeldingen:

088 - 208 00 00

aanmeldingen@fier.nl

initiatief van

A HOUSE
HAPPINESS

**'De winst van onze
onderneming zit in de
groei van onze cliënten'**

Weer mee kunnen doen

Voor Kinga telt maar één ding: een goede toekomst opbouwen voor haar gezin. Daarom koos zij na een verleden vol geweld voor Fier. Samen met haar dochtertje kwam zij bij de Veilige Veste terecht waar ze hard werkte aan een veilige van Fier en fijne toekomst. Tijdens haar verblijf bij Fier werkte Kinga bij het L.A.P. Atelier in Leeuwarden. 'Ik heb veel te danken aan het L.A.P. Atelier en de mensen die ik daar heb leren kennen,' vertelt Kinga.

Het is een zonnige lentedag. De tuinen staat volop in bloei en vogels fluiten er lustig op los. Bij het L.A.P. Atelier, één van de leerbedrijven van Fier, wordt vandaag hard gewerkt. L.A.P. staat voor liefde, aandacht en progressie en het is een plek waar cliënten van Fier werken aan hun toekomst. Anders dan bij andere ondernemingen zit de winst niet (alleen) in de productie, maar vooral in de groei van de mensen die hier werken. Werken aan ervaringen, successen en dus zelfvertrouwen. En aan een toekomst waarin zelfredzaam zijn voorop staat.

Het L.A.P. Atelier is gevestigd in de fabriek van A House of Happiness: een duurzame gordijnenfabriek uit Nederland. Als je het L.A.P. binnenwandelt kom je ogen en oren tekort. Drie medewerkers staan aan een tafel patronen te knippen. Twee andere medewerkers hebben de slappe lach aan de tekentafel en weer een andere collega naait losse vlaggetjes aan elkaar tot een feestelijke vlaggenlijn.

Van trauma naar toekomst

Kinga is een voormalig cliënt van Fier die tijdens haar verblijf ook bij het L.A.P. heeft gewerkt. Ze is een spontane verschijning met een hele vrolijke lach op haar gezicht. Achter die lach van Kinga gaat een donker verhaal schuil. Over het dal waar ze in heeft gezeten en de klim daaruit, is Kinga heel open. 'Zes jaar geleden woonde ik op de groep Evi¹. Samen met mijn toen éénjarige dochter heb ik hier een hele fijne tijd gehad. Ik heb veel geleerd: over mijzelf en hoe ik betere keuzes voor mijzelf kan maken in de toekomst. De therapie was wel zwaar. Veel nare ervaringen komen steeds weer boven. Dat is goed voor de verwerking, maar ook heftig.'

¹Evi is de moeder-en-kindgroep van Fier. Hier verblijven moeders samen met hun kind(eren) tijdens de behandelperiode.

V.l.n.r. Sandra, Inge, Kinga

De intensieve behandeling vraagt veel van cliënten. Samen met hulpverleners van Fier wordt een behandelplan opgesteld waarin de verschillende therapieën een groot gedeelte van de dag in beslag nemen. Dit is noodzakelijk, maar kan er ook voor zorgen dat je in het verleden blijft hangen en bijvoorbeeld een 'normaal' dagritme uit de weg gaat.

'Ik had daar ook last van', vult Kinga aan. 'Ik wilde, naast de behandeling en activiteiten op de groep, graag iets doen voor mijzelf. Iets waarbij ik mijn handen kon gebruiken en uit mijn hoofd kon stappen. Ik zou graag weer meedoen aan 'gewone' dingen.'

Toekomstperspectief

Sandra is leermeester bij het L.A.P. en begeleidt cliënten die hier werken. 'We lachen

én we huilen hier heel wat af. We zien elkaar op de meest verdrietige momenten, maar de tranen rollen ook geregeld over onze wangen door alle leuke dingen die we hier samen meemaken!'

Door Sandra werd Kinga meegenomen naar het L.A.P. Atelier. 'Ik had meteen in de gaten: deze dame heeft iets in haar mars!', vertelt Sandra. 'Het fijne van het L.A.P. is dat er, naast het werken aan een eindproduct, ruimte is om er gewoon te zijn. Dat is de eerste stap. Als je hoofd overloopt van alle behandelingen, kan het prettig zijn om iets met je handen te doen waarbij je even niet aan jezelf hoeft te denken. De ene dag gaat dat beter dan de andere dag, en dat is hier oké. In tegenstelling tot andere ondernemingen halen wij onze winst vooral uit de groei van onze cliënten.'

‘Voor mij was dat heel prettig, die afleiding, het maken van iets moois’, legt Kinga uit. ‘Ik begon bij het L.A.P. met het knippen van patronen voor lunchzakken. Later leerde ik ook werken met de naaimachines. Dat proces, het tekenen, knippen en daadwerkelijk afmaken van een product, van begin tot einde, dat was het leukste om te doen. Daarnaast was ik onder de mensen en had ik een routine, iets om mij aan vast te houden.’

‘Wat we zien is dat het werken in het L.A.P. Atelier zorgt voor een fijne structuur waar je in alle veiligheid kan werken aan je professionele werkhouding en kwaliteiten kan ontwikkelen’, vertelt Sandra. ‘Ook normaliseren we een werkdag waar je wordt aangesproken op je eigen verantwoordelijkheid, iets wat voor sommige cliënten nog nieuw is als ze hier binnenkomen en wat wel nodig is voor een vaste baan.’

Kinga werkte in die tijd naast haar behandeling bij Fier vier dagdelen per week in het L.A.P. Atelier. ‘Ik was hier heel graag. Ook bij Evi trouwens. Toen ik na mijn behandeling in 2020 klaar was en op zoek moest naar een eigen plekje, wilde ik dat eigenlijk niet. Fier en het L.A.P. voelden zo vertrouwd. Ik moest echt op eigen benen leren staan.’

Als Kinga na haar tijd bij Fier en het L.A.P. Atelier

op zoek gaat naar een vaste basis en dus ook naar werk buiten Fier, krijgt ze hulp van Inge, teamleider bij A House of Happiness. Kinga: ‘Ik mocht starten als coupeuse in de fabriek! Ik hielp bij het naai-, stik- en zoomwerk aan de gordijnen die besteld waren. Eerst voor een paar uurtjes, maar inmiddels heb ik een vast contract voor vier dagen per week. Ik ben Sandra en Inge zo dankbaar dat ik deze kans heb gekregen.’

‘Kinga heeft het vooral aan zichzelf te danken’, geeft Sandra aan. ‘Ze is echt een doorzetter en wil het goed doen voor zichzelf en haar gezin.’

Voor Kinga is het hele traject heel positief afgelopen: ‘Ik kreeg door mijn werkzaamheden bij het L.A.P. Atelier weer ruimte om mijzelf te zijn. Daardoor kon ik groeien en werken aan mijn toekomst.’ Deze succeservaringen zijn ontzettend waardevol voor mensen die een verleden met geweld hebben en met trauma’s moeten zien te leven. ‘Ik heb nu een vaste baan bij A House of Happiness en heb een relatie met Erik, mijn collega op de expeditie hier.’ Samen met Erik heeft Kinga nog een prachtige zoon in hun gezin mogen verwelkomen. ‘Ik ben zo blij dat ik zo ver ben gekomen. Als ik het L.A.P. en de mensen hier niet had gehad, weet ik niet hoe het voor mij zou zijn afgelopen.’

Fier heeft twee sociale ondernemingen: het L.A.P. Atelier in Leeuwarden en de Blooming Bakery in de beschermde omgeving van de Veilige Veste in Leeuwarden en Capelle aan den IJssel. In 2023 hebben 164 cliënten van Fier een leer-werktraject gevolgd bij één van de ondernemingen.

De belangrijkste effecten van het werken bij een van de sociale ondernemingen:

- vergroten van zelfredzaamheid, zelfvertrouwen, werknemersvaardigheden;
- samenwerken, motivatie en kwalitatief goed werk leveren;
- talenten en interesses ontdekken;
- dagritme creëren.

X

Duurzame producten gemaakt door slachtoffers van geweld

Bij onze sociale ondernemingen maken cliënten brownies en ander lekkers met zorg en liefde en met veel aandacht worden er vlaggenlijnen en tassen gemaakt.

*Maak er een feestje van met de **Party in a box!** Gevuld met heerlijke brownies en een duurzame vlaggenlijn.*

Bestel hier!

'Menswaardigheid voor iedereen is de norm'

Connecting Hands biedt maatwerk. Of het nu gaat om ambulante hulpverlening, gespecialiseerde jeugdhulp, gezinscoaching, begeleid wonen, beschermd wonen of forensische zorg. Bij alle begeleiding geldt dat niet het probleemgedrag of de stoornis het uitgangspunt is, maar juist de menselijke behoefte.

Connecting Hands werkt met de Triple C-methodiek. De drie C's staan voor Cliënt, Coach en Competentie. Deze componenten worden in de volle breedte ingezet met het doel om cliënten het 'gewone leven' te laten ervaren. Zoals een plek waar zij zich veilig en thuis voelen (Cliënt), professionals op wie zij kunnen bouwen (Coach) en een betekenisvolle invulling van de dag (Competentie). Hierdoor krijgen cliënten steeds meer vertrouwen. In zichzelf, in anderen en in hun omgeving. Dit leidt uiteindelijk ook tot betere behandelresultaten.

De menselijke behoefte

Connecting Hands is opgericht in 2004, door Jan Stuve. Na jarenlange ervaring in de ggz, het gevangeniswezen, jeugdzorg en jeugdhulp ontstond bij hem het idee om een eigen organisatie in de hulpverlening te starten. Daarbij stond vanaf het eerste moment het doel voorop om het anders en beter te doen. Met als centraal uitgangspunt de menselijke behoefte achter het probleem. En met contact van mens tot mens, positiviteit, praktische wijsheid en er écht zijn voor cliënten. Met alles wat daarbij hoort.

Kracht en aandacht

Vanuit deze kernwaarden is Connecting Hands in twintig jaar uitgegroeid tot een succesvolle zorgaanbieder in Noord-Nederland. 'Desondanks werden wij lang gezien als een 'vreemde eend' in de bijt', zegt Robbert Klaver, directeur bedrijfsvoering bij Connecting Hands. 'Met name omdat we anders zijn, anders denken en anders doen.'

**CONNECTING
HANDS**

‘Vooropgesteld: uiteraard voldoen wij aan alle regels, eisen en voorwaarden van de zorg. Maar onze stelregel is dat protocollen en kaders nooit ten koste mogen gaan van de zorg aan de cliënt. Wij zijn dan ook wars van bureaucratie. Dit komt terug in onze slogan: ‘zorg met kracht en aandacht,’ vertelt Robert.

Herkenbare leidraad

En deze slogan sluit naadloos aan bij de Triple C-methodiek. ‘Vandaar dat wij in 2021 een start hebben gemaakt met de implementatie ervan’, legt Arne Visser uit,

manager beschermd wonen bij Connecting Hands. ‘Inmiddels geldt deze methodiek als leidraad voor de gehele organisatie. Dit zorgt niet alleen voor structuur en houvast, maar ook voor herkenbaarheid richting gemeenten en zorgkantoren.’

Triple C wordt binnen Connecting Hands niet alleen toegepast als methodiek voor de zorg aan cliënten, maar ook richting medewerkers. Arne: ‘Want of je nu cliënt of hulpverlener bent: we zijn allemaal mensen.’

**'Alles is vers. Bij ons
geen pakjes of zakjes'**

Eat & Meet met Fred en Henk

Eten en elkaar ontmoeten. Het zijn basisbehoeften die voor de cliënten van Connecting Hands niet vanzelfsprekend zijn. Daarom gingen ambulant hulpverleners Fred en Henk, beide met een achtergrond in de horeca, zelf maar koken. Dat het zo veel meer zou opleveren dan alleen een gezonde maaltijd, zagen ze totaal niet aankomen.

Gezond en gezellig

‘Dit is heel klein begonnen’, vertelt Fred. ‘We kwamen op het idee om twee keer in de week maaltijden te koken voor onze cliënten. Zowel voor de mensen die intern wonen als voor cliënten ergens anders in de stad. Als zij bij ons komen eten krijgen zij niet alleen een gezonde en goede maaltijd, maar ook een moment voor sociaal contact. Cliënten die

daar minder behoefte aan hebben, kunnen de maaltijden meenemen naar huis. Maar ook dan komen ze toch even over de vloer.’

De eerste keren liep het nog niet storm. ‘Dat hield wel op met een mannetje of vier, vijf’, weet Henk. ‘Het was natuurlijk ook iets nieuws. Daarna ging het lopen en inmiddels komen tweemaal in de week rond de twintig cliënten eten.’

Net als in het gewone leven

De gerechten worden door Fred en Henk ter plekke bereid. ‘Dit zorgt voor een ontspannen sfeer’, zeggen de mannen. ‘We maken een praatje, de cliënten zitten met elkaar aan tafel en daar komen vaak leuke gesprekken en contacten uit voort. Heel gezellig en familiair dus, net als in het normale leven.’

Connecting Hands werkt met het Triple-C behandelmodel. Het uitgangspunt van dit model is cliënten zo veel mogelijk het gewone leven te laten ervaren, zodat cliënten meer vertrouwen krijgen in zichzelf, de ander en hun omgeving. Eat & Meet sluit hier perfect op aan: met een zelfgekookte maaltijd wordt voor een echt thuisgevoel gezorgd. Daarbij zijn de cliënten ook even weg uit de alledaagse sleur en ervaren ze de gezelligheid van samen eten. Een betere match had niet gekund.

‘Speciaal voor het eten wast hij zijn haren en trekt hij min of meer schone kleren aan’

Het menu is iedere keer anders en ook kunnen cliënten zelf hun voorkeur aangeven. ‘En uiteraard is alles vers,’ benadrukt Fred. ‘Bij ons geen pakjes of zakjes. Bovendien hebben wij regelmatig overleg met de vitaalcoaches van Connecting Hands. Zij denken mee over gezond eten, maar ook over zaken als eetproblematiek. Daar houden wij dan weer rekening mee.’

Onverwachte winst

Een mooi bijeffect is dat cliënten tegelijkertijd kennismaken met omgangsvormen en tafelmanieren. ‘Dan gaat het om simpele dingen als even je handen wassen en je bord in de vaatwasser zetten. Kortom, een beetje rekening met elkaar houden, maar dat gaat heel goed.’

‘Dit zie je ook op andere gebieden terug. Een van de cliënten kampt met gedragsproblematiek en is behoorlijk vervuild. Maar speciaal omdat hij hier in de groep komt eten, wast hij zijn haren en trekt min of meer schone kleding aan. En als een van de medebewoners daar vervolgens een opmerking over maakt, motiveert dat natuurlijk veel meer dan in een regulier behandelgesprek.’

Koken met cliënten

‘Wij willen graag uitbreiden. Meer pitten om te koken en het liefst een nieuwe keuken. Maar ook door cliënten de mogelijkheid te bieden te participeren en bepaalde vaardigheden te leren. Bijvoorbeeld groente wassen, aardappels schillen en samen met ons koken. Maar je kunt ook denken aan samen inkopen doen of berekenen hoe wij het budget zo efficiënt mogelijk kunnen inzetten.’ Zo zorgen Fred en Henk ervoor dat het toch een beetje als thuis voelt.

**CONNECTING
HANDS**

It's a Match (Wlz)!

Cliënten met complexe problematiek die langdurige zorg nodig hebben, lopen soms vast in de zorg. Zo kan een zorgaanbieder expertise missen of meer praktisch: wordt de zorg niet in de buurt van de dagbesteding aangeboden. 25 zorgorganisaties uit Friesland kunnen sinds dit jaar terecht bij MatchWlz met hun vragen. MatchWlz is een initiatief dat zorgt voor de beste match tussen cliënt en zorgaanbieder.

Wlz staat voor Wet langdurige zorg. Deze wet geeft recht op zorg aan mensen die blijvend zijn aangewezen op 24-uurszorg of permanent toezicht. Het gaat dan om bewoners van verzorgingshuizen, mensen met verslavingsproblematiek en mensen met een ernstige verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap.

Complexe problematiek

'Het lukt zorgkantoren niet altijd om direct passende zorg te vinden voor mensen die langdurige zorg nodig hebben.

'Dat is voor de hele keten een vraagstuk', zegt Arne Visser, manager beschermd wonen van Connecting Hands. 'De organisatie van de zorg is zo ontzettend complex geworden, het is lastig om met een passende oplossing te komen. We moeten de puzzel samen leggen.'

De samenwerking kreeg vorm in het collectief MatchWlz Friesland, waar 25 aanbieders in zitten die ggz bieden vanuit de Wlz. Om dit te structureren is Elbrich de Jong aangesteld als matchmaker. Elbrich heeft vanuit Zorgkantoor Friesland jarenlange ervaring in de Wlz-zorg. Daarnaast beschikt zij over een breed netwerk en kent alle aanbieders en locaties.

MatchWlz helpt cliënten die al een paar jaar bij een zorgaanbieder zitten, maar waar het soms niet gaat, om wat voor reden dan ook. Cliënten die niet helemaal op de juiste plek zitten kunnen problemen krijgen met de mentale gezondheid. Ook kan er overlast ontstaan in woonvormen of op straat. Elbrich: 'Door MatchWlz verkennen we het probleem veel breder dan daarvoor. Waar zit 'm dat in dat het niet loopt? Wat moet er bij een nieuwe zorgaanbieder anders zijn waardoor het een stap in de goede richting wordt in plaats van weer een overplaatsing?'

**CONNECTING
HANDS**

'Een stap in de goede richting in plaats van weer een overplaatsing'

'De aanbieder komt bij mij met een vraagstuk en ik probeer ze verder op weg te helpen door de vraag verder te verkennen. Daarna verwijst ik een cliënt door naar een geschikte andere aanbieder', legt Elbrich uit. Stel, een aanbieder komt er tijdens het behandelproces achter dat een bepaalde cliënt nog te maken heeft met andere problemen, dan zoekt Elbrich binnen het collectief naar een passende oplossing. 'Dit kan door bepaalde expertises aan elkaar te koppelen of op detailniveau te kijken naar mogelijkheden en locaties.'

Het kan daarbij gaan om hele kleine dingen die een groot verschil kunnen maken in de zorg voor een cliënt. 'Sommige cliënten zijn bijvoorbeeld gebaat bij een omgeving met veel groen en met de mogelijkheid om naar buiten te kunnen. Maar als je een aanbieder bent in een stadse omgeving, dan lukt dat niet altijd. Het gevolg kan zijn dat zowel de aanbieder als de cliënt vastloopt. Dit kan heel ontwrichtend werken.'

Praktisch

Ook de inzet en uitruil van middelen en expertises worden tussen zorgaanbieders gedeeld. Om dit kracht bij te zetten, wordt een 'expertiseschil' ontwikkeld. Arne: 'Denk aan een A4-tje met namen en nummers van sleutelfiguren uit verschillende sectoren die je vrijblijvend om advies kunt vragen.' En heel praktisch: een appgroep met een afgevaardigde van iedere aanbieder uit het collectief. 'Op die manier kun je dus ook preventiever werken en een crisissituatie voorkomen.'

'Zo kunnen wij als collectief voorkomen dat mensen vastzitten in behandelingen waar ze niet uitkomen', benadrukt Arne. Want juist bij deze doelgroep is het belangrijk dat de zorg niet stil komt te vallen. 'Dat staat voorop en daar blijven we samen aan werken. Met als uiteindelijk doel dat MatchWlz Friesland op termijn weer opgeheven kan worden. Omdat samenwerking een vanzelfsprekendheid is geworden.'

MatchWlz Friesland

STICHTING

De Friesland

STEUNT INNOVATIES IN DE ZORG

'Een gelukkige hulpverlener is een gelukkige cliënt'

Waar word je blij van als hulpverlener? Niet alleen in je werk, maar ook daarbuiten? En kun je dat ook implementeren in je werk? Marit Terpstra is werkgelukdeskundige bij Connecting Hands. Haar uitgangspunt? Het koppelen van persoonlijke interesses en ervaringen aan werk.

In het sociaal werk is al jarenlang sprake van personeelstekorten, hoge werkdruk en veel uitstroom. Maar liefst 40% van de hulpverleners overweegt te stoppen of op zoek te gaan naar een andere uitdaging. Dat kan anders, zo bewijst Connecting Hands.

Na een carrière van negen jaar als sociaal pedagogisch hulpverlener begon Marit in 2021 aan een deeltijd masteropleiding Social Work. Als onderdeel van haar studie deed ze twee jaar onderzoek en sprak met tientallen hulpverleners en andere zorgprofessionals. Op basis van de resultaten ontwikkelde zij een aanpak op het gebied van werkgeluk die binnen Connecting Hands is geïmplementeerd. Met als primair uitgangspunt: de focus op de mens achter de hulpverlener.

Menselijke behoefte

'Net als bij de zorg aan onze cliënten kijken wij ook bij onze hulpverleners naar de menselijke behoefte. Coaching, ontwikkeling, autonomie en vitaliteit horen daar ook bij. Dit kunnen bepaalde inzichten en ervaringen zijn, maar ook interesses of hobby's', verduidelijkt Marit. 'Als jij ergens heel goed in bent, heb je bij ons de mogelijkheid om jouw talent te koppelen aan je werk als hulpverlener.'

Fitness

'Een van onze ambulante hulpverleners doet fanatiek aan fitness. Vandaar dat wij samen met hem een pilot hebben opgezet voor een wekelijks fitnessuurtje met cliënten', vertelt Marit. Sporten heeft een positief effect op mentale gezondheid. Zo verlaagt bewegen onder andere de kans op symptomen van depressie bij volwassenen en zitten mensen vaak lekkerder in hun vel. 'Daarnaast geeft het een impuls aan vitaliteit en zelfvertrouwen. En door een andere setting wordt het contact met de cliënten laagdrempeliger.'

**CONNECTING
HANDS**

'Vandaar dat het programma inmiddels is uitgebreid naar een ochtend work-out. Op de dinsdag en de donderdag kunnen cliënten nu deelnemen aan fitness, bewegen op muziek, bewustzijn & ademhaling en zelfs kickboksen. Allemaal op initiatief van sportieve en creatieve collega's', zegt Marit.

Bewezen

'Deze aanpak resulteert in medewerkers die helemaal in hun kracht staan, vertrouwen hebben in de organisatie en zich gewaardeerd

voelen', benadrukt Marit. En een gelukkige hulpverlener vertaalt zich door in gelukkige cliënten. Zo geven cliënten in het jaarlijkse cliëntentevredenheidsonderzoek hogere cijfers dan vóór deze aanpak.

'Dit betekent niet dat we er al zijn. Wij blijven nieuwe stappen zetten en zoeken naar manieren om het nóg beter te doen. Zowel voor de cliënten als voor alle medewerkers van Connecting Hands. Door er altijd en onvoorwaardelijk voor elkaar te zijn.'

Beeldende therapie: 'Laat het maar gewoon gebeuren!'

Ik ben altijd erg druk in mijn hoofd. Ik denk vaak aan negatieve dingen. Dat komt door mijn trauma. Door iets creatiefs te maken tijdens beeldende therapie, probeer ik wat minder in mijn hoofd te zitten. Ik zit wel eens op een bankje aan het water vlak bij mijn huis om even uit de drukte weg te zijn. Het wordt nooit helemaal rustig in mijn hoofd, maar het is wel prettig daar te zitten af en toe. Dit werkstuk staat symbool voor al die rustige momenten aan het water die ik graag meer zou willen hebben.

Ik krijg al vijf jaar lang hulp en behandeling voor mijn trauma. Beeldende therapie is bijna de enige therapievorm waar ik écht wat uit heb gehaald. In het dagelijks leven heb ik er wel eens last van dat dingen niet gaan zoals ik wil, dat ik nét niet tevreden ben. Ik voel dan externe druk om te presteren. Tijdens het maken van dit werkstuk heb ik geleerd minder streng voor mezelf te zijn. Het hoeft

niet altijd mooi of perfect te zijn. Door dat besef ben ik slordiger gaan verven, waar ik grappig genoeg juist heel mooie effecten door kreeg. Het geeft rust en minder druk door al die hoge eisen te laten varen. Laat het maar gewoon gebeuren! Ook geef ik beter mijn grenzen aan. Tijdens het creatieve proces heb ik altijd zelf de regie gehouden en ben ik tot niets gedwongen. Ook dat neem ik mee in het dagelijks leven.

Achter alles wat ik hier maak zit een boodschap. Het is niet alleen maar een werkstuk, het vertelt ook een verhaal. Ik vond het eerder ook leuk om thuis creatief bezig te zijn, maar de laatste paar jaren heb ik er geen ruimte voor gehad om er plezier aan te beleven. Wie weet sta ik er over een paar jaar weer anders in.'

Cilia volgt een ambulant behandeltraject bij Fier.

**‘Beeldende therapie
is bijna de enige
therapievorm waar ik
écht wat uit heb gehaald’**

'Bij ieder huisdier waar een cliënt niet zonder kan, wordt er gekeken wat de mogelijkheden zijn'

Huisdieren mee naar de opvang: 'Mijn kat is echt mijn kind'

Als je in zo'n situatie zit zoals ik, houdt je huisdier je op de been. Dat is het enige wat je op dat moment hebt', vertelt Esther. Garfield, haar dertien jaar oude kat ligt heerlijk op de bank te slapen. Esther moest halsoverkop haar huis verlaten door haar gewelddadige ex-partner, en zit nu in de crisisopvang bij Fier. Samen met Garfield.

41% van de slachtoffers van huiselijk geweld stelt de stap gemiddeld met een jaar uit om zichzelf in veiligheid te brengen vanwege huisdieren die achterblijven. Bang voor de gevolgen die dat voor het huisdier heeft, waar iemand zo van houdt. 'M'n ex-man gebruikte Garfield als pressiemiddel, dreigde haar buiten te sluiten als ik weg zou gaan', vertelt Esther. 'Mensen zeiden dan wel eens: het is maar een kat. Maar dat is ze voor mij niet, het is echt m'n kind.'

Aljon Dassen, teammanager bij Fier, heeft het project 'Huisdieren in de opvang' voor Fier uitgewerkt, samen met stichting Mendoo, voorheen Blijf van mijn Dier. Sinds een jaar

vangt Fier een aantal huisdieren samen met hun baasjes op, met als doel dat het huisdier geen belemmering vormt voor het baasje om een gewelddadig thuis te ontvluchten.

Daarvoor werkt Aljon dus nauw samen met Mendoo, de stichting die meedenkt met slachtoffers van geweld over hoe ze samen met hun huisdier kunnen herstellen van hun trauma's. Dat kan door het dier bij een gastouder onder te brengen, in het eigen netwerk van een slachtoffer of dus in de opvang.

Dat doet niet alleen het baasje goed, maar ook de dieren zelf. Zo is het mogelijk dat er naast het huiselijk geweld ook dierenmishandeling plaatsvindt. In het geval van Esther en Garfield merkt Esther een groot verschil met hoe het nu met haar kat gaat. 'Thuis gaf ze heel vaak over en vluchtte ze onder de bank als mijn ex-man eraan kwam. Dat doet ze nu niet meer, al vindt ze de geluiden van alle spelende kinderen hier soms nog wel wat eng. Dan verstopt ze zich even in de kast.'

'Het welzijn van het huisdier staat op nummer één'

Fier heeft nu al drie katten, twee hamsters en een hondje opgevangen. Bij ieder huisdier waar een cliënt niet zonder kan, wordt er gekeken wat de mogelijkheden zijn. 'Het was belangrijk dat we dit goed gingen kaderen,' legt Aljon uit, 'want huisdieren kunnen ook overlast veroorzaken of het baasje is überhaupt niet in de positie om voor een dier te zorgen.' Soms is het namelijk zo dat een cliënt al genoeg heeft aan het zorgen voor haar kinderen bijvoorbeeld en is het onverantwoord om daar dan nog een dier aan toe te voegen. En dat is waar Mendoo ook op stuurt: het welzijn van het huisdier staat op nummer één. Zijn er te veel haken en ogen om het dier mee te brengen naar de opvang? Dan zoekt Fier samen met Mendoo naar een passend alternatief.

Een duivels dilemma voor Aljon natuurlijk, want een huisdier kan ook juist zorgen voor steun en afleiding of het is een manier om er even op uit te kunnen. 'Je moet je voorstellen dat een vrouw die van huis moet wegvlugten en naar onze crisisopvang komt, vaak alles moet achterlaten. Je laat letterlijk een heel leven achter je, inclusief familie en vrienden. Hoe mooi is het dan dat je wel een huisdier als troost bij je kan hebben, dat je die niet óók hoeft op te geven?'

Esther heeft er hard voor geknokt om te staan waar ze nu staat, samen met haar Garfield. 'Ik gun iedereen dat ze samen met hun huisdier, of het nou een kat is of een grote hond, naar een veilige plek kunnen,' legt ze uit. Aljon is het daarmee eens: 'We gaan ervoor dat huisdieren structureel kunnen worden opgevangen als het baasje halsoverkop huis en haard achter moet laten. Daar blijft Fier samen met Mendoo voor strijden.'

- Er wonen huisdieren in 45% van de Nederlandse huishoudens.
- 41% van de slachtoffers van huiselijk geweld die huisdieren hebben, stelt het vluchten voor een gewelddadige situatie gemiddeld een jaar uit.
- Er zijn op dit moment elf opvanglocaties voor slachtoffers van huiselijk geweld die huisdieren toelaten.

Inclusieve zorg nog niet vanzelfsprekend

Het is moeilijk voor transgender personen om de juiste zorg te vinden en te ontvangen. Uit onderzoek van de European Union Agency For Fundamental Rights blijkt dat transgender personen in Europa regelmatig ongelijk worden behandeld in de zorg. Dit moet anders. Daarom wordt er vanaf 2025 binnen Fier een werkgroep **Inclusieve Zorg** gestart, om onze zorg verder te ontwikkelen en het thema **genderinclusiviteit** op de agenda te zetten.

Oordelen

De ongelijke behandeling van transgender personen in de zorg kan op verschillende manieren voorkomen. Soms gaat het om vooroordelen van zorgverleners, zoals de aanname dat iemands klachten gerelateerd zijn aan hun genderidentiteit. Andere keren uit het zich in praktische zaken, zoals wanneer iemand in de wachtruimte van een zorginstelling wordt aangesproken met 'meneer' of 'mevrouw,' of wanneer dit gebeurt in een intakebrief. Zulke situaties kunnen een gevoel van uitsluiting veroorzaken.

'Ik denk dat we allemaal ongemerkt, onbedoeld en onbewust oordelen. Iedereen draagt een bepaalde bril waar je doorheen kijkt naar de ander, waardoor je een bepaalde verwachting van iemand hebt,' vertelt ggz-psycholoog en seksuoloog Carlijn Nijhuis.

Carlijn heeft lange tijd gewerkt op een gespecialiseerde genderpolikliniek en is nu werkzaam bij Fier. Ze pleit voor meer inclusiviteit voor de lhbtq+-gemeenschap in de zorg. 'Het is belangrijk om bewust te zijn van je eigen bril, en vervolgens probeert om zo neutraal en open mogelijk te kijken naar de ander. Zonder oordeel. Als het je lukt om een mens als mens te zien, dan geeft dat heel veel ruimte om het erover te hebben.'

Veiligheid

Helaas gaat het niet altijd zoals we zouden willen. Zoals bij Mees, oud-cliënt bij Fier. Mees is non-binair, en voelt zich niet man of vrouw. 'Om hulp te kunnen krijgen bij Fier, moest mijn huisarts mij doorverwijzen. Het ging al verkeerd bij de intakebrief van de huisarts. De hele brief stond vol met verkeerde voornaamwoorden en het woord 'mevrouw', vertelt Mees.

'Bij Fier ben ik wel open geweest over mijn gender, maar uiteindelijk werden er toch vrouwelijke voornaamwoorden gebruikt, bijvoorbeeld door behandelaren. Ik sta sterk in mijn schoenen, dus ik vind dat niet heel pijnlijk', geeft Mees aan. 'Wel jammer. Ik had het enorm gewaardeerd als ik wél met de juiste voornaamwoorden werd benoemd, maar ik kon er op dat moment geen punt van maken. Ik was bezig met het verwerken van mijn trauma's. Ik wilde gewoon goede zorg, en als dat betekent dat je als vrouw wordt neergezet, dan ging ik daar maar mee akkoord.'

Er is niet voldoende aandacht voor gender en inclusiviteit in de zorg. 'Je wil dat iemand de veiligheid voelt om alles te kunnen bespreken en openheid durft geven', vertelt Carlijn.

Lucas is een trans man die in het verleden verbleef op onze jongensgroep. 'Op de groep ben ik er nooit voor uitgekomen tegenover andere cliënten. Maar de mentoren heb ik het wel verteld. Zij accepteerden mij en hielpen mij ook. Soms kwam er post binnen voor mij, met mijn deadname erop. Mentoren legden de brief dan op de kop of plakten het af, zodat anderen er niet achter konden komen. Dat

is heel fijn, ze dachten altijd met mij mee', vertelt Lucas.

Verandering

Hoewel het fijn is om ook verhalen van cliënten zoals Lucas te horen, moet er nog wel wat veranderen. 'Er kan nog zoveel verbeterd worden op dit vlak. Meer acceptatie, meer kijken naar passende hulp voor trans personen. Er wordt overal nog in labels gewerkt, maar wat als je buiten dat label valt?', vraagt Lucas zich af.

Volgens een studie uit 2020 ervaren transgender personen meer psychische problemen en zijn er hogere percentages zelfmoord in vergelijking met cisgender personen. Verschillende onderzoeken tonen daarnaast aan dat de mentale gezondheid van trans personen sterk gelinkt is aan geweld, discriminatie en een gebrek aan acceptatie en steun. Iemand voortdurend (al dan niet onbewust) met de verkeerde voornaamwoorden aanspreken – oftewel misgenderen – is een vorm van het niet accepteren van iemands transzijn. In een te binaire zorgwereld, zoals Carlijn het noemt, is dus ook maar weinig ruimte voor die acceptatie.

**'Niet ík heb
problemen met mijn
gender, enkel de
wereld vindt het soms
nog zo moeilijk'**

'Alhoewel ik heel blij ben dat ik heb kunnen uitvogelen wie ik ben, is het ook wel echt verdrietig om dit te moeten meemaken. Niet omdat ik problemen heb met mijn gender, maar het feit dat de wereld het soms nog zo moeilijk vindt', geeft Mees aan.

De verhalen van Mees en Lucas herinneren ons eraan dat inclusieve zorg niet vanzelfsprekend is, maar dat het een proces is waarin er nog veel te leren valt. 'Inclusieve zorg zou voor mij betekenen dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen mensen. Dat iedereen gewoon wordt geaccepteerd', vertelt Lucas. 'Ik zei altijd tegen mijn mentoren op de groep, als je vragen hebt, stel ze dan gewoon, want ik wil mensen liever iets meegeven dan dat ik ze gek aankijk.'

Ook Mees ziet graag dat mensen open het gesprek durven aan te gaan en een foutje durven te maken. 'Als jij gewoon open bent, ben ik dat ook', geeft hen aan. 'Ik denk dat het

belangrijk is om bijvoorbeeld met een cliënt in gesprek te gaan hoe zij hun gender zien, welke voornaamwoorden iemand gebruikt. Sommige mensen vinden het bijvoorbeeld niet fijn om 'meid' genoemd te worden. Dus heb het daarover en spreek met je cliënten over taal die ze fijn vinden.'

We zijn blij dat zowel Mees als Lucas zo open durven te vertellen over hun ervaringen bij Fier. We zien dat het nog niet gaat zoals we willen en zoals bij onze holistische visie past, maar nemen signalen van al onze cliënten serieus en gaan daarmee aan de slag.

'Het is een kans voor onszelf om te mogen ontwikkelen, om nog betere zorg te bieden,' zegt Carlijn. 'Leer over je eigen, onbewuste kijk op gender en de impact daarvan. Ik denk dat het daar begint. Dat iedereen bij Fier welkom is, ongeacht je identiteit, hoe je je identificeert. Gewoon als mens.'

Begrippen

Genderidentiteit: Genderidentiteit draait om het gender waar iemand zich mee identificeert. Bijvoorbeeld man of vrouw.

Transgender: Wanneer iemands genderidentiteit niet overeenkomt met het geslacht waarmee diegene is geboren.

Non-binair: Als iemand zichzelf niet vindt passen in het traditionele hokje van vrouw of man zijn, dan is diegene non-binair.

Cisgender: Wanneer iemands genderidentiteit wel overeenkomt met het geslacht waarmee diegene is geboren.

Voornaamwoord: Een woord dat naar iets of iemand verwijst. Een vrouwelijk voornaamwoord is bijvoorbeeld 'zij' of 'haar'. Voor mannen is het 'hij' of 'hem'. Voor non-binaire mensen kan dit 'hen' of 'hun' zijn en 'die' of 'diens'.

Deadname: De naam die is gegeven bij de geboorte, vóór iemands transitie.

De cirkel van geweld doorbreken, dat is sociale duurzaamheid

Dat Fier van een blijf-van-m'n-lijfhuis is ontwikkeld tot een expertisecentrum dat zowel opvang als behandeling als een toekomst biedt aan slachtoffers van geweld, is niet zomaar. We zagen dat er meer nodig was om de cirkel van geweld te doorbreken, meer dan alleen opvang. Die totaalaanpak, onze holistische visie, noemen we sociale duurzaamheid. Want duurzaamheid is meer dan alleen groene duurzaamheid.

De jonge vrouwen die (in ons blijf-van-m'n-lijfhuis kwamen zo'n twintig jaar geleden) kregen een veilige plek om te verblijven. Linda Terpstra en Anke van Dijke, founding mother's van Fier, zagen dat deze jonge vrouwen als kind ook al eens met hun moeder mee waren gekomen naar het blijfhuis om veiligheid te zoeken voor het geweld thuis. De cirkel bleef in tact, er was geen manier om eruit te komen.

Eén ding was duidelijk: opvang bieden is niet genoeg. Er is veel meer nodig om de ketens van geweld en intergenerationele overdracht te stoppen. De vrouwen en

meisjes hadden traumabehandeling nodig, een manier om weer gezonde relaties te ontdekken en te weten dat ze uit die cirkel mogen en kunnen stappen. Daarnaast is toekomstperspectief van belang. De kans op het afronden van een opleiding en het hebben van een baan, zijn manieren om uit die afhankelijkheid te kunnen ontsnappen en voor jezelf en je eventuele gezin te zorgen.

Sustainable Development Goals

Daar maakt Fier zich hard voor: bescherming, behandeling én een toekomst. Fier en haar sociale ondernemingen voldoen daarmee aan de Sustainable Development Goals. Deze doelen zijn door de Verenigde Naties vastgesteld als de wereldwijde doelstellingen voor duurzame ontwikkeling. Wie daarnaar kijkt ziet dat dat maar voor een deel over groene doelen gaat. De overige van de zeventien ontwikkelingsdoelstellingen gaat onder andere over goede gezondheid en welzijn, gendergelijkheid en eerlijk werk en economische groei.

Participeren

De afdeling maatschappelijke participatie is daarin van groot belang. We kijken niet alleen naar de gevolgen van geweld bij onze jongeren, maar ook naar hun toekomstperspectief. Doordat je uit je normale omgeving bent gehaald en bij Fier woont, verandert er heel veel: je plek in het gezin, sociale contacten, school, sport, etcetera. Als er alleen maar op de behandeling wordt gefocust, gaat iemand sociaal en maatschappelijk achterlopen. De kans op afhankelijkheid wordt weer groter. Door te helpen aan een toekomst te werken, bereiden wij cliënten voor op een zelfstandig leven in de maatschappij.

Door bijvoorbeeld werkervaring op te doen in onze Blooming Bakery of in het L.A.P. Atelier, geven we cliënten de mogelijkheid om de arbeidsmarkt te betreden. Of door weer te leren wat gezonde contacten zijn door ons maatjesprogramma, mogen jongeren echt ervaren wat vertrouwen in een ander is. En misschien wel het belangrijkste van allemaal, door school weer zo snel mogelijk op te pakken. Intern bij Fier of, als het veilig is en weer kan, naar een van de middelbare en mbo-scholen in de buurt, om dat papiertje binnen te halen. Op eigen benen te staan en vrij te zijn van de cirkel van geweld. Dát is pas een duurzame toekomst.

**'Ik merkte dat ook
ik die knuffel
nodig had'**

#wijzijnfier

Het verhaal van Lobke

Ze zat zo'n tien meter bij me vandaan en was zichtbaar overstuur. In eerste instantie keek ze me niet aan. Ik besloot voorzichtig om dichterbij te komen. Ze tilde haar hoofd op en glimlachte naar me. Ik bleef rustig staan en wachtte op een echte uitnodiging. Gelukkig kwam die snel daarna toen ze haar hand naar me uitreikte. Ik ging rustig naast haar zitten, verder niks. En zo zaten we een tijdje. Gewoon samen zijn, contact hebben, geen woorden.

Ik voelde dat haar lijf meer ontspande en legde mijn hoofd op haar schoot. We keken elkaar aan. Ze zei dat ik lief was. Ik was blij dat ze rustiger werd van mijn aanwezigheid. Ik duwde mezelf nog net iets meer tegen haar aan en als reactie sloeg ze haar beide armen om me heen. We zuchtten beide diep.

'Ik vind je zo lief.' Ik keek haar aan en zweeg. 'Wat fijn dat je even komt knuffelen, dat was precies wat ik nodig had.' Ik merkte dat ook ik die knuffel nodig had. Ik kan er namelijk niet tegen als iemand overstuur is. Ik ben extreem gevoelig voor spanning, als ik merk

dat iemand heel erg boos is of verdrietig. Dan doe ik er alles aan om die spanning weg te nemen. Ik voel precies aan wanneer ik dichterbij kan komen of wanneer ik juist afstand moet houden. Maar ik blijf altijd in de buurt, voor als je me nodig hebt.

Ik heb een aantal vaste cliënten. Als ze weten dat ik aanwezig ben, staan ze vaak bij de deur op mij te wachten. In de meeste gevallen gaan we dan eerst naar buiten, gewoon een heel stuk lopen en je hoofd leegmaken. Soms gaat de mentor van de cliënt mee. Het gebeurt ook regelmatig dat ik word gevraagd om bij een cliënt op bezoek te gaan die het moeilijk heeft.

Mijn werk is ontzettend dankbaar, omdat bijna iedereen blij is om me te zien. Wel is het emotioneel zwaar en soms moet ik 's avonds thuis echt even bijkomen van alle indrukken en verschillende energieën. Maar ik kan me niet voorstellen dat ik geen mensen zou helpen, het zit in mijn natuur.'

Ik ben Lobke en ik ben therapiehond.

Lezen, kijken, luisteren

Je hoeft je kennis op het gebied van geweld niet altijd bij te spijkeren door middel van e-learning's of gastcolleges. Soms kan het ook gewoon vanuit huis. Wij raden je de volgende boeken, podcasts en documentaires aan, met uiteenlopende thema's.

Het Escortbedrog

Het klinkt als het plot van een film: een succesvolle fitnesscoach (en zangeres) wordt opgepakt in België voor illegale prostitutie en uitbuiting. Toch is het de realiteit: Margretha van de Laar runde het grootste en meest beruchte escortbureau van Nederland. Onderzoeksjournalisten Klaas den Tek en Jerry Vermanen vertellen in de podcast 'Het Escortbedrog' hoe het miljoenenimperium van Van de Laar een spoor van vernieling achterlaat. Ze spon een web van misleiding, oplichting en bedrog, maar bleef jarenlang uit handen van justitie. Hoe kon dat gebeuren?

Te beluisteren via je favoriete podcast-app.

Het hele dorp wist het - Rinke Verkerk

Rinke Verkerk schrijft over het 'rare' meisje uit het dorp van vroeger. Het meisje dat ze altijd uit de weg gingen, want met haar en haar familie was iets niet pluis. Wat Rinke dan nog niet weet is dat Lenneke is aangerand door haar opa. En Lenneke is niet het enige slachtoffer, maar de hele gemeenschap kijkt weg. Lenneke, haar familie en het misbruik zitten onder een luchtdichte stolp, zo omschrijft Rinke. Langzaam maar zeker komen daar barsten in.

Te koop bij iedere boekhandel.

Ik weet je wachtwoord – De donkerste plek van het internet

Bullchat, de donkerste plek van het internet? In deze podcastaflevering van 'Ik weet je wachtwoord' duikt techjournalist Daniël Verlaan in de veelal verborgen wereld achter Bullchat: een chatroom waar homoseksuele mannen anoniem kunnen chatten met overwegend seks als doel. Hij gaat onder andere in gesprek met Johannes Dijkstra en Sebastiaan Landers van team Spine van Fier en met Tristan, die via het platform slachtoffer van seksuele uitbuiting werd.

Te beluisteren via je favoriete podcast-app.

Coos en de colafles

Toen Coos dertien was en op een zomerse avond high werd met een groep vrienden, duwden ze een colafles in zijn kont. Het incident tekent zijn leven. Nu, 25 jaar later, beseft hij dat dit aanranding is en gaat hij de confrontatie met zijn vrienden van toen aan. Maar durven zij de confrontatie eigenlijk wel aan te gaan? Een indrukwekkende documentaire over het taboe van mannen die slachtoffer zijn van seksueel geweld en de impact die dat geweld heeft op mensen, ook jaren later nog.

Te zien op NPO Start.

'Als ik wil zingen in de gang, dan zing ik'

- Sam van Looyengood, verpleegkundig specialist ggz

Scan de QR-code voor onze vacatures of ga
naar werkenbijfier.nl

Volg Fier op social media

@Fier_NL

FierNL

@Fier_NL

Fier

fier!